

**J. Bojarski, M. Grupa, W.
Chudziak, P. Gurtowski, D. Poliński**

**Napole, st. 1, gm. Kowalewo
Pomorskie, woj. toruński, AZP
37-47/17**

Informator Archeologiczny : badania 25, 100

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W początku fazy późnoromańskiej-wczesnogotyckiej, po połowie XIII i XIV w., budynki i obiekty produkcyjne zlikwidowano i zasypano je warstwą niwelacyjną, na której położono bruk. W części południowo-zachodniej sektora VIII mamy w tym okresie do czynienia z pozostałościami dość intensywnej działalności, której pozostałością są głębokie wkopy (resztki piwnic?) zawierające materiał z 2 poł. XIII, XIV i XV w., mocno zniszczone przez późniejszą działalność budowlaną. Z XVI w. pochodzi pozostałość muru ceglanego otaczającego klasztor od południa. Brama wjazdowa w tym murze, prowadząca na dziedziniec kościelny, znajdowała się ok. 10 m na wschód od obecnej bramy. W części położonej dalej na zachód, wzdłuż muru otaczającego klasztor istniały budowle drewniano-gliniane. Po ich zniszczeniu w wyniku gwałtownego pożaru, może w czasie wojen szwedzkich, przystąpiono w tej partii wzgórza do prac budowlanych zmieniających uprzedni jego charakter. Zlikwidowano mur otaczający klasztor i na jego miejscu wzniesiono nowe skrzydło klasztorne, wykorzystując w części wschodniej resztki dawnego budynku gotyckiego, a w części zachodniej fundamenty rozebranego muru ogrodzenia. W wykopach usytuowanych na zewnątrz owego skrzydła uchwycono zewnętrzne lico muru oraz fragm. przypór. Badania tego skrzydła klasztornego, dotąd zupełnie nieznanego, które mogło zostać zbudowane najwcześniej w końcu XVII w., będą kontynuowane w następnych sezonach.

Badania w 1991 r. dostarczyły licznych pozostałości ruchomych. Obok znacznych ułamków naczyń, zarówno z wcześniejszego, jak i z późniejszego średniowiecza oraz z czasów nowożytnych, znaleziono 5 monet, w tym 2 Władysława Jagiełły, liczne przedmioty żelazne i z metali kolorowych, fragm. szkła okiennego i resztki naczyń od średniowiecznych po nowożytnie, fragm. różnych kafli. Ten sezon badawczy przyniósł wiele nowych elementów do dziejów klasztoru, jego organizacji przestrzennej, zwłaszcza w okresie wczesnego średniowiecza, oraz architektury, zwłaszcza barokowej. Jednocześnie wyłonił się szereg pytań, na które odpowiedź mogą przynieść jedynie dalsze prace wykopaliskowe na tym stanowisku.

Lopiennik Dolny, st. 3, gm. Lopiennik Górny, woj. chełmskie patrz neolit

Napole, st. 1
gm. Kowalewo Pomorskie, woj.
toruńskie
AZP 37-47/17

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
Instytut Archeologii i Etnologii w To-
runiu

Badania prowadzili J. Bojarski, W. Chudziak, M. Grupa, P. Gurtowski,
D. Poliński. Grodzisko wczesnośredniowieczne (X-XIV w.).

*Literatura: *Wczesnośredniowieczne grodziska...*, s. 115-124.